

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Strada Mihai
Viteazul (v. Rákóczi-u.) 16. sz.

A satmarmegyei zsentrik a magyar párt ellen.

A berencei Kovácsok nem akarnak szervezkedni. — A felfrissült magyar párt célkitűzései. — El a mágnásokkal — zsentrikkel a magyar pártéleleiből.

Harmadik esztendeje működik a hivatalos Magyar Párt — és hírom esztendő óta alig volt több eredménye ennek a működésnek, mint hogy néhány név került a kisebbségi életünk eseménytelen fórumára. Hogy ennek a háromszendei impotenciának mi a kórokozója, arra több ízben rámutattunk: az erdélyi magyarság pártjának a tekintélyét kisajátította magának az a mágnás — zsentri földbirtokos osztály, amely nem átalította a magyar nép boldogulási lehetőségeit a földbirtokreform kapcsán a maga önző érdekeinek alárendelni. Ezért maradt halálra predestinált életképtelen alakulás a Magyar párt, amely tömegek nélküli káder volt csupán.

Amikor ennek a pártéletnek a céltalansága nyilvánvalóvá lett, amikor mindenki belátta, hogy ennek a magyar pártnak a további működése elképzelhetetlen veszélyt hozhat Erdély kémillió magyarosságára, néhány hónappal ezelőtt az erdélyi magyar közvéleményben megérlelődtek a jelszavak:

— A magyar pártot fel kell frissíteni demokratikus szellemmel!

— El a mágnás-zsentri klikkel a magyar párt éléről!

— A magyar párt ne a földbirtokos klikk, hanem a földnélküli magyar nép érdekeit képviselje!

Ilyen jelszavakkal indult meg a friss szervezkedés, amelynek központjában Bernády György volt marosvásárhelyi polgármester állott.

A zsentrik megpróbáltak

egy sakkhúzást; ha már nem lehet arisztokrata elnök, ne legyen egyáltalán elnök. Jöjjen egy direktórium, amelyben a mégnások a megfelelő képviselőket kaphatnak.

Már csaknem sikerült a sakkhúzás, amelyet ha utolsó pillanatban még nem akadályoznak a magyar párt nem szabadul fel a háromszendei tragikus impotenciából. Utolsó pillanatban sikerült megmenteni a helyzetet: Bernády György lesz a párt elnöke és így minden garancia meg van arra, hogy a párt működése egységes irányba terelődjék.

Ebben a kedvezőre alakult helyzetben felmerült a kérdés: megszervezni a magyar párt vidéki tagozatait. Ennek az akciónak a kapcsán különösen nagy nehézségekbe ütközik a határszéli magyarság megszervezése, mert a hatóságok a határszélen minden megmozdulást félremagyarázhatnak.

A központ feladata, hogy megfelelő formákat találjon, amelyek a hatóságok előtt garantálnák, hogy ez a szervezkedés az állam élet keretein belül legálisan történik és nemcsak, hogy nem államellenes tendenciájú, de épen az állam érdekében való. Az állam szempontjából ugyanis nem lehet közömbös, hogy hét milliónyi magyarság kulturáló és élet-szükségleteiről tájékozva legyen. Erre az orientációra a magyarság szervezete a legalkalmasabb intézmény.

De csak akkor szolgálja ezt a célt a magyar párt, ha összetételében és működésében

a magyarság érdekeit képviseli.

A satmarmegyei magyarság megszervezése érdekében is lépések történtek és ezeknek a puhatolózásoknak a során ismét bebizonyosodott az, amit a földbirtokos-zsentri osztályról megállapítottunk.

Ennek az osztálynak a satmari representánsai megtagadták a párt szervezése ügyében a közreműködésüket.

Berencei Kovács Sándor, többek előtt kijelentette, hogy

a szervezkedést nem tartja időszerűnek és célravezetőnek és sem ő sem a földbirtokos társai abban részt nem vesznek.

Helyes. Nem is kívánatosak abban az akcióban sem a berencei Kovácsok, sem a

földbirtokos társai, akik ma is ölfogatos kocsi nézik a Kiss Jánosok és Nagy Pálok tragikus vergődését, akik nem tartják kívánatosnak a szervezkedést akkor, amikor százával bocsájtják el a magyar tisztviselőket, ami nem történne meg, ha a kémillió magyarosság szervezeten képezné az állam nemzeti kisebbségét, amelynek nemcsak kötelességei, de jogai is vannak. Persze, nem tartják időszerűnek még a szervezkedést, különösen most, amikor Cipoiu államtitkár az agrárreform revízióját igéri. A szervezkedésben való részvétel rontaná a földbirtok revízió esélyeit.

Nos, nagyon helyes. Csak vonuljanak ki a berencei Kovácsok és a földbirtokos zsentri brigád a magyarság politikai szervezkedésből. Nincs rájuk szükség, csak rontják a levegőt. Nekünk kis jánosokra és nagy pálokra van szükségünk, mert ezután a Magyar párt az ő érdekeit fogja védelmezni. És ők szívesen állanak frontba, mert az ő háromezerholdas birtokait nem kell mentesíteni, mint gróf Tisza Kálmánét a gróf Tisza Pista öccsét
Gara Ernő

Satmaron senki sem gondoskodik az elhagyott öregekről.

A városi tanács teljesítse a kötelességét Jön a tél és nincs menedékhely! Látni akarjuk a segélyalap működését.

Az elmúlt hetekben irtnak arról, hogy egy nyolcvan éves öreg ember néhány napig feküdt az István-téren két kórház előtt. Azóta is számtalanszor megisméllődnek hasonló esetek — elhagyott, munkaképtelen öregek az utcára kerülnek. Hogy egy társadalomban mit jelentenek az ilyen esetek, arról is irtnak már az adott alkalmakkor, most készséggel közöljük azt a levelet, amelyet ebben az ügyben kaptunk és amely a társadalom hivatalos reprezentánsait felszólítja a kötelességüknek teljesítésére.

Tekintetes Városi Tanács!

Mint e város egyik szegény polgára, legyen szabad becses figyelmét felhívnom a következőkre:

60.000 lakosu városunk — sajnos, — híján van sok olyan szociális intézménynek, amelyek más városokban régóta fennállanak.

A rohamlépésekben közeledő tél eszembe juttatja a múlt téli évszak

Figyelem!

KLEIN cipőáruházában a 20, 30 és 40 százalékos árengedmények csak november 15-ig tart, igyekezzen

addig mindenki az olcsó árakon szükségletét beszerezni

KLEIN cipőáruház Piața Brațianu 6. szám (Gindl cukrászda mellett)

borzalma, amikor a városban az utcán fagyat meg nincstelen, elhagyott emberek, mert nem adatott meg nekik egy meleg odu, ahol éjjelre meghúzódhattak volna.

Égbekiáltó büne lenne a társadalomnak, ha ilyen esetek megismétlődnének.

Tisztelettel javasolom, szíveskedjék a Városi Tanács sürgősen gondoskodni a város valamelyik pontján egy olyan fűthető, zárt helyiségről, ahol az arra szoruló szegény, egyedülálló emberek a tél folyamán éjjelre menedékhelyet találjanak a gyilkos hideg ellen.

Javasolom, hogy a Városi Tanács szíveskedjék

egy aggod menházának sürgős létesítése iránt

az intézkedéseket megtenni. Számos öreg, munkaképtelen ember van a városban, akik az éhhalál martalékaik, mert koruknál fogva képtelenek magukról gondoskodni és nincs senki, aki pártjukat fogná. Az emberiség nevében gondoskodni kell a szerencsétlenekekről és egyéb akció hiányában a közre járul e feladat

Óriási összegeket fizetünk a társadalmi szegény-alapra. Létni akarjuk e segély-alap működését. Ha pedig hiába appellálunk erre a segítő forrásra, a tek. Városi Tanács bizonyára módját fogja találni annak, hogy másféle fedezetet találjon e szociális intézmények megalkotására.

Annak a reményében, hogy javaslatom tárgyalása sürgősen napirendre kerül, vagyok a tek. Városi Tanácsnak tisztelettel

Dr. Stern Mór, ügyvéd.

Dr. Stern Mór indítványával foglalkozni kell az illetékes tényezőknek!

Regatta bál

Az Sz. S. E. tartotta ez idén az első bált a Dácia nagyeremében, amely nemcsak anyagilag, hanem hangulatilag is elsőrendűen sikerült. A mulatságon, nem közhelyként használjuk ezt a szót, hanem valóban ott láttuk a helyi közönség szépségű képviselőit nemzeti és vallás különbség nélkül.

És ami a legörvendetesebb hiányzott a jól sikerült bali éjszakából minden feszesség, őszinte és meleg hangulatban szaladt el az első ideai bali éjszaka.

A megjelentek nem tulságosan pontos névsora a következők:

Asszonyok: Kővári Józsefné, Mutan Joanné, Szilágyi Sándorné, Bojtorné, Szirmai Árpádné, Heller Gyuláné, Horváth Jánosné, Havas Jenőné, özv. Erdély Károlyné, Szabadkay Józsefné, Dr. Burger Dezsőné, Róth Róbertné, Koos Gáborné, Princ Aladárné, Princ Józsefné, Princ Arminné, Fischer Jenőné, Moldován Antalné, Kertész Ferencné, Elstner Beőné, Sepsy Mórné, Vágó Imréné, Kellner Jenőné, Printz Dezsőné, Aszfódy Ferencné, Rényi Imréné, Mihailescuné, Róth Arminné, Moldován Antalné, Klein Miksáné, Bródy Bélané, G. Halász Borsó, Halász Sándorné.

Leányok: Erdélyi Mici, Erdélyi Duci, Erdélyi Nanó, Koos Duci, Horváth Béba, Róth Böske, Heller Rézsa, Moldován Etuka, Krézser Manci, Sepsy Mányi, Oláh Klári, Szilágyi Olga, Aszfódy Irén, Klein Méri.

Egy satmari cseléd hirdeti a többnejűséget.

A Mormon prófétát Halmeuban a sziguranca letartóztatja. — „Üssetek, bün-tessetek, mert az írás parancsolja: szenvedjétek!”

A halmii rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatott egy P. Marika nevű 24 éves cselédleányt, aki utlevél nélkül át akart szökni Cseh-szlovákiába. Marikát a satmari szigurancára hozták, ahol a vallatás során igen furcsa dolgok derültek ki a kis cselédleányról. A furcsa dolgok bizonyítékai abból a paksamétából kerültek elő, amellyel Marika a nagy utra indult. A paksamétában nyomtatott füzetek voltak, a füzetekben tanítások — egy különös egzotikus vallás tanításai. Ilyenfajta tanításokat vitt Marika a hóna alatt.

— Egy az isten és a mormonisták az ő igazi hívői.

A teremtés koronája a férfi — a nő hivatása, hogy a férfinak aláztatos rabszolgája legyen.

Eddig minden van. Ha a mormonisták úgy gondolják, hogy az ő vallásuk az igazi istenhívő vallás — az még nem okoz különösebb kompli kációkat. Az sem nagy baj — különösen a férfiak szempontjából, hogy a nők helyzetét rabszolgáskorra determinálja a mormon vallás. Ha a nők belemennek ebbe — a férfiak sem bánják.

Ami azonban most következik, az már nem olyan ártatlan tanítás a monogamikus alapon berendezett társadalom szempontjából. A Marika hóna alól előkerült nyomtatványokban ez is áll:

— Egy mormon férfinak több aláztatos rabszolgát rendelt a mormonok istene.

Ez már veszedelmes tanítás az állami élet szempontjából. Ez poligamiát hirdet. Így hát Marika nemcsak a határállás miatt, de ezek miatt a tanítások miatt is összeütközésbe került a törvénnyel.

A szigurancán Marika komoly és elszánt vallásalapítónak mutatkozott.

A hivatalnokoknak, akik hivatásszerűen részletesen kérdezték a vallásalapítási programjára felől, ilyeneket mondott:

— Üssetek, verjétek és kínozzatok. Én tudom, hogy a hitemért szenvednem kell. De én szívesen szenvedek, mert érzem és tudom, hogy az én hitem fogja megváltani ezt a bünös világot.

Majd felhasználva az agitációra nem tulságosan alkalmas helyzetét is, hosszasan magyarázta a detektíveknek a többnejűség előnyeit.

Elmondta és — ebben van egy kis igazsága Marikának, — hogy tulajdonképpen más sincs egynejűség, csak egymás csalásával és hazugsággal csinálják az emberek azt, amit nyilvan és becsületesen kellene.

A hazugságra alapított egynejűség megrontja az embereket és gonosszá teszi őket mindenkivel szemben, mon-

dotta P. Marika a fanatikus vallásúit.

Az egyik detektív megkérdezte:

— Hát aztán, hogy tudjunk elártani 16 asszonyt, amikor egyet is olyan nehéz? És, ha egy férfi mondjuk — ki tud jönni annyi asszonnyal, azok megelegesznek-e 1/10 férfivel?

— A mormonok istene — felelte Marika áhitatos arccal, majd megsegít mindenkit, aki őt követi.

Marikának — ezt megállapíthatjuk — legalább is a sziguranca hivatalnokok közül nem sikerült egy hívet sem szerezni a mormon val-

lásnak.

Át is kísérték a clujai hadbírószághoz, hátha ott eredményesebben fejtheti ki a mormon vallás előnyeit. Nekünk nem sok bizalmunk van ebben, de Marika rendületlenül bizik missziója sikerében.

Lehet különben, hogy az eredménytelenségnek a rossz gazdasági helyzet adja a magyarázatát.

Tessék elképzelni, hogy egy nyugdíjas tisztviselőnek havi 120 leval csak 4 asszonyt és 12 gyereket kell elártania.

Hát csinálhat itt csudát a mormon isten?

Marika, te csalsz!

Frohreich Ernőt nem hívják Frohreich Ernőnek

Hogyan lett a satanovi halálroham hőse magyar állampolgár. Egy dunántúli cipész-mester örökbefogadta az Egyedi-gyilkos édesapját.

[Budapest, november 9.] Sopronban a Frohreich-ügy megy a maga rendes herékvágásában és új esemény alkalmasint nem is fog történni benne mindaddig, amíg Frohreich Ernőt, a millió-os Egyedi Artur gyilkosát, akin — mint már többször jelentettük — az elmebaj tünetei mutatkoznak, a hatósági orvosok pontos és beható vizsgálat alá nem veszik, hogy kétségtelenül megállapítsák, vajjon tényleg elmebajosa-e a gyilkos vő. Frohreich Ernő jelenlegi csementelen életében azonban mégis történt ma egy igen érdekes esemény, amikor a soproni ügyészség beszerezte Frohreich Ernő személyi iratait, ezekből kiderült, hogy Frohreich Ernőt voltaképpen nem is Frohreich Ernőnek hívják, hanem Szabó Ernőnek.

A dolgot története az, hogy amikor

annakidején Froreich Ernő édesapja, a satanovi halál-roham parancsnokló tábornoka — akkor még egyszerű dragonyoskapitány volt — átlépett a dragonyosoktól a magyar honvédszázrokhoz, a törvény értelmében magyar állampolgárságot kellett fölvennie. Ennek a legegyszerűbb módja az volt, hogy Froreich kapitány örökbefogadta magát egy zalamegyei cipész-mesterrel, akit Szabó Mihálynak hívtak és annak nevét is vette fel. Hosszú ideig Frohreich Ernő édesapja a Frohreich Szabó nevet viselte és csak az idők folyamán kopott le róla a második felvett név. A soproni ügyészség most, hogy tudomására jutott Froreich Ernő édesapjának a története, Egyedi Artur gyilkosát már igazi nevével, mint Szabó Ernőt fogja hivatalosan kezelni.

Külföldi
Bőrdíszmű
Bőrönd
Táska árak.
Imperial díszműáruház
Calea Tralan (Attila-utca) 2.
Gyári árak! Gyári árak!

Áhírlapírók garázdálkodása Salmaron

Megakarták zsarolni Princz Armin és Halász József igazgatókat. — Elővigyázatosságot a vidéki „Szerkesztő” urakkal szemben. — Kik működnek az Aradi Közlöny és a Gyilkos nevében?

(., november 9.) Az utóbbi időben ismét kifizetődő üzlet lett Erdélyben az áhírlapírás. A nagyobb erdélyi városokban, valamint Nagyváradon és Salmaron is, napos vendégek lettek a rendszerint Kolozsvárott székelő zughirlapírók, akik gombamódra felszaporodó heji szennylapokkal való laza és gyanús összeköttetéseiket arra használják fel, hogy megámberek vagy magánvállalat intern ügyeiről nyert értesüléseiket zsarolás után aprópénzre váltsák fel. Az áldozatok, akik rendszerint nin-

cenek tisztlában azzal, hogy a törvény ellen a parasita bünözők ellen kellő védelmet nyujt, rendszerint megijednek és fizetnek. Félnék attól a botránytól, melyet ugy is elkerülhetnének, ha a zsarolókat bekísértetnék az első órszobára.

A múlt héten ismét ilyen kétes látogatói akadtak Salmarnak. Csütörtökön délután Princz Armin gyáros irodájában megjelent két fiatalember, akik közül egyik Sébor Andornak, az Aradi Közlöny munkatársának, a másik pedig Salmaron hírlapírónak,

a Gyilkos című hetilap szerkesztőjének mondotta magát. A gyanus külsejű vendégek kijelentették Princznek, hogy ők lapjaiktól megbízást kaptak arra, hogy a vállalatnak egy teljességgel belső üzleti ügyét írják meg.

— Legyen szives tehát igazgató ur felvilágosítást adni a dologra vonatkozólag! — mondották.

Princz Ármin természetesen rögtön látta, hogy zsarolókkal áll szemben és a kért felvilágosítást megtagadta. Sőt nem volt hajlandó megérteni azokat a félreismertethetetlen célzásokat sem amelyek a két zsaroló láogatóinak tulajdonképpeni céljára vonatkozólag tett. Ellenben, hogy a kellemetlen gazemberektől megszabaduljon, 500 lejnnyi összeggel előfizetett náluk valamilyen könyvre.

Sébor és Salamon a sikertelen zsarolási kísérlet után a Viktória kávéházban elmondották műveleteiket egy kolozsvári ismerősüknek.

— Princz nem akarta leejteni a dohányt! — mondotta a Sébor. — Nem baj, majd megiratom az Aradi Közlönyben ez esetet, aztán majd fizetni fog. Ha a Consumnak adott, nekünk is adhat.

Ezt a beszélgetést a szomszédos páholyban végighallgatta egy rendőrtiszt, aki a zsarolókat este le akarta tartóztatni, de Salamon és Sébor urak gyorsan megugrottak Salmárról. Elutazásuk előtt még meglátogatták Halász M. József igazgatót is, aki azzal utasította el őket, hogy tőle irhatnak akármit.

Nem tudjuk, hogy a zsarolók lényeg az Aradi Közlöny és a Gyilkos munkatársai-e?

Megnem erősített információink szerint Salamon a Gyilkos temesvári „kiadóhivatali főnöke”, Sébor Andor pedig a temesvári Esti Lloyd című megbukott színhámszállalat voltontörje volt, tehát vissza élt az Aradi Közlöny nevével. Jellemző, hogy ez a két álhírlapíró Temesvárról jött le Salmárra, hogy kétes üzletet végrehajtson. Mindenesetre érdeklődéssel várjuk a nevezett lapoknak megnyilatkozásait a két zsarolóra vonatkozólag. A sátmari újságíró-szervezet pedig el fog követni mindent, hogy a zsarolók garázdalkodásának akár rendőri segítséggel is véget vessen.

10 éves

kereskedelmi szakképzéssel :x: utazó esztély

Raktárnoki állás

keresek december 15-én.

..... Cím a kiadóban. ....

Egy régi prefektusi ígéret — amelynek az ellenkezője teljesült.

Adatok a magyar tisztviselők tragédiájához. — Akciók a jog és méltányosság nevében.

Ezelőtt mintegy öt éve, pontosabban 1919. május 29-én Rákóczy Filep Sándor, a román impérium alatt Salmármegyeének első prefektusa, hivatalbalépése alkalmából üdvözlő beszédet tartott a változások következtében bizonytalan helyzetbe került tisztviselők előtt.

— Köszöntöm Önöket az állam és a kormányzatának nevében! — mondotta a prefektus. — Az I. Ferdinánd Ófelségéről elterjedt áhírekkel ellentétben biztosíthatom az urakat, hogy a király előtt minden ember egyforma becsben áll és megnyugtatom Önöket, hogy egzisztenciájukat nem fenyegeti veszedelem. Távól áll tőlünk a harag, vagy bosszúállás érzelme és rajta leszünk, hogy ne történjék különösebb személyi változás. Tudom, hogy ennek a városnak óriási többsége magyar és — bár a város autonómiája ez idő szerint fel van függesztve — Önök éppen úgy tisztviselői a magyar nemzetiségű polgároknak, mint a román államnak. Ismerem ezt a várost és ismerem Önöket... Felkérem tehát az urakat, tegyék le az esküjüket, hogy megmaradnassanak hivatalukban.

Rákóczy Filep kijelentéseit és ígéreteit jegyzőkönyvbe foglalták. Öt év múltán ez a jegyzőkönyvbe foglalt állampolitikai megnyilatkozás illuzóris lett és a prefektusi beszédet legfeljebb az a negyven szerencsétlen család szemelgeti és latolja, akiket a joviális, nemzetiségi különbséget nem ismerő állam télviz előtt fillér, betévíz falat, meglehetésre való remény nélkül kilökött az utcára. Százkilenc öreg, tapasztalt tisztviselő maradt Salmármegyében máriól-holnapra állás, nyugdíj és végkielégítés nélkül Cantianuri prefektus jogtalan és megdöbbentő rendelete következtében. Ez a 109 hivatalnok képezte a határszéli közigazgatás törzsét és elbocsátásuk kétségtelenül teljes adminisztratív felfordulást és a közállapotok leromlását fogja maga után vonni.

Szalmár magyar nemzetiségű közhivatalnokai egy hónappal ezelőtt, október 2-án vizsgáztak a román nyelvből a hivatalos megyei bizottság előtt, melynek Cantianuri prefektus, Ferențiu Agoston polgármester, dr. Pogácsás alispán és Pop Oktavian főügyész voltak a tagjai. A bizottság tagjai éppenséggel nem voltak szigorúak.

A prefektus sok vizsgázót nem is feleltetett, legtöbbször pedig csak néhány szót kérdezett.

A vizsgálat eredménye kitünőt — jelentette ki Cantianuri.

Négy héttel később aztán a kitünően vizsgázott tisztviselők javarésze Ferențiu polgármestertől 1928/29. sz. alatt levelet kaptak, melyben egy prefektusi rendeletre való hivatkozással értesítették elbocsátásukról.

„Köszönetemet fejezem ki eddigi eredményes működésükért” — írja a szomorú levélben a polgármester. Ez a primári köszönet az egyetlen utra-

való, a szirtalan-sótalan hamuba sült pogácsa, amivel az állam 109 becsületes, régi tisztviselőt elindít a bizonytalanság, kenyértelesség, nyomorúság keserves vándorútjára.

A jog alapján...

A mi értesülésünk szerint az elbocsátott tisztviselők per útján kívánják érvényesíteni jogaikat. Alkalmunk volt egy magasrangú közigazgatási egyéniséggel beszélgetni, aki a magyar tisztviselők tragédiájára vonatkozólag a következőket mondotta:

— Nyilvánvaló, hogy a vizsga csak komédia volt. Hiszen ennek eredményeképpen olyan embereket is elküldöttek, akik tökéletesen beszélnek románul — így például, dr. Papp Zoltán főügyész, Antal Sándor főügyész stb. stb.

Ezenkívül az elbocsátás nem jogérvényes, illetve megfélemlíthető, mert a prefektus csak másodrendű utalványozó hatóság. A végleges eldöntés a minisztérium joga.

Ethikailag az elbocsátások óriási kárt jelentenek. Ezek után mindenki látni fogja, hogy még a legfelelősségteljesebb, legtöbb szakértelmet és tapasztalatot kívánó állások is csak

egyéni vagy hatósági veszélytől függenek. — tehát a tisztviselők majd igyekezni fognak rövidíteni hivatalnokságuk alatt véglegesen és minden esetre biztosítani magukat. Vagyis a korrupció nagyobb lesz, mint valaha.

Pótvizsgát kérnek.

A váratlanul jött csapás az első pillanatra megdörmesztette a tisztviselői kart és amikor a rendelet megérkezése után hivatónapon megkérdezték őket, milyen jogorvoslathoz folyamodnak, letargikusan felelték:

— Nem tudjuk, mihez kezdünk...

Néhány nap alatt azonban kialakult a defenzív terv. Ha már semmit sem tudnak elérni a jogaik védelmében, egyet fognak kérni: végkielégítést, vagyis a nyugdíj járandóságainak egy összegben való kifizetését.

Azok a tisztviselők pedig, akik részben teljesen elsajátították a román nyelvet, részben pedig már olyan mértékben bírták, hogy néhány hónap alatt elsajátíthatják, terminust fognak kérni javító vizsgálatra.

Hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint ez a javító vizsga iránti akció eredménnyel járhat.

Tavaszig maradhatnak a városi tisztviselők.

Mint értesülünk Cantianuri prefektusnál eredménnyel járt az a depuáció, amely azt kérelmezte, hogy az elbocsátott tisztviselők legalább tavaszig állásaikban maradhassanak.

Cantianuri prefektus meg-

értő méltányossággal helyt adott a kérelemnek és kijelentette, hogy a kis tisztviselők kivétel nélkül, a magasabb rangú tisztviselők közül pedig egyesek állásaikban maradhatnak.

Mászkálás a színház körül.

A színházban és színházon kívül. Mi a „Hárem”? A férfi-primadonna. — A bajadér.

A színházi megnyitók alkalmával írtuk, hogy jól kezdődik az idei szezon. A „Süt a nap” előadása olyan jó volt és annyi szimpátiát váltott ki, amely az előlegezett jóindulat és együttérzés hozzáadásával komoly alap arra, hogy az igazgató anyagilag és erkölcsileg egyaránt eredményesen zárja le az idei szezon.

Az elmúlt héten is sok ambíciót és értékes buzgalmat láttunk a színház részéről. És természetesen a színészek részéről is. A kik eddig bemutatkoztak, néhány előadás után, meglepő gyorsan bedolgozták magukat a közönség szeretetébe. Még mindig sokan vannak a társulatnál,

akiknek alkalma sem volt a bemutatkozásra. Ugy látszik Kovács igazgató taktikusan dolgozik és kíváncsiak vagyunk azokra, akiket eddig a talonban őrzött.

Ezen a héten mutatták be Vajda Ernő „Hárem” című szindarabját. Vajda Ernő színházban van a darabírás technikájával, elsajátította a „mesterség” fogásait, de a darab mégis sületlen közhelyeknek gyűjteménye. Van benne néhány jó szerep, amelyeket mégis nehéz megjátszani. Nagyon nehéz feladat egy gyenge operett-librettó szindarabként felszervezni. Szendrey Józsa éppen olyan kellemes jelenség, mint amilyen jó színész. Lázár

Az őszi és téli idény cipő-bevásárlásait okvetlenül!

PÜSPÖKI ÁRUHAZ eszközöje. Volt BATA bizalmas.

Legjobb, legtartósabb, a legolcsóbb férfi és gyermekcipők nagy választékban!

VAJDA cipőáruházában

Hilda nagyon kvalitatosan birkózott meg valószínűtlen szerepével. Benes Tusi, Marossi, Battyán, Homokay és Baróti játszottak még, akik kivétel nélkül elsőrendűt adtak.

Tegnap este a „Bajadér“-t elevenítették fel Lázár Hildával a címszerepben, aki disztíngvált játékaival és feltűnően szép toaletjeivel nagy sikert aratott. Deésy Jenő ismét nagyot lépett ezzel az alakításával az általános, nagy népszerűség felé. Pálffy Blanka temperamentumos és kedves játéka, Keleti művészi eszközökkel megformált Radjami hercege a bemutató meleg hangulatát varázsolták a színházba.

Feltűnést keltett és sok tapsot kapott Vincz Emmi nagyon ügyes szóló tánca is.

A férfi primadonna pedig Deésy Jenő. Ezt a jellemzőt úgy tessék érteni, hogy ő az, akiért mindenki lelkesedik, akinek már a színpadra léptekor örülnek és akit nem akarnak elengedni a színpadról.

Három szerepben láttuk eddig Deésyt és örömmel konstatáljuk, hogy a társu-

latnak egy egészen kivételes tehetségű tagja is van. Egészen impozáns az a széles skála, amelyet ennek a nagyszerű színésznek a tehetsége átível. Tökéletesen eljátszani a falusi tanítót az egyik prózái darabban és ugyanolyan tökéletesen megcsinálni az operett groteszk Napoleonját olyan szokatlan teljesítmény, amelyre nagyon kevés színész volna képes.

A népszerűséget és sikert tekintve Deésy Jenő a társulat primadonnája.

No és a színházon kívül is megvan a siker. A társulat egy kis színt és elevenséget hozott a város egyhangúságába. Egy kis jótétemény a színház a nyomott gazdasági helyzetben felőgő orrat mászkáló emberek számára.

HIREK

A skarlátjárvány. A veszedelmesen fellépett gyermekbetegség még mindig nem mutat csökkenő irányzatot. A városi főorvos intézkedése folytán ma már egyetlen iskolában sincs tanítás. Ez az intézkedés — sajnos — még nem érezte hatását, mivel a napi bejelentések száma semmivel sem csökkent, sőt emelkedett. Az egyik helyi lapban érdekes közlemény jelent meg dr. Steuer Jenő orvostól, aki a budapesti Bródy Adél-kórház osztályorvosa volt húzamosabb ideig, amelyben a kiváló specialista az óvintézkedésekkel kapcsolatban érdekes momentumra hívja fel a beteg hozzátartozóinak figyelmét. A cikk lényege az, hogy az egyszerű torokfájást

sem szabad az adott körölmények között könnyen venni. Előfordulhat az, hogy egy ilyen torokfájás szintén fertőző lehet és „skarlátot” nemcsak skarlátos betegől kaphat valaki, hanem egyszerű torokgyulladásban szenvedőtől is. Dr. Steuer cikkében foglalt figyelmeztetés lényeges momentuma lehet a járvány leküzdésére irányuló törekvésnek.

— **Gyenes László**, a budapesti Nemzeti Színház kiváló tagja meghalt. A nagynevű színésznek volt egy pár nagy alakítása, amely örök emléke marad mindazoknak, akik Gyenestől Lucifert, Shylockot, Mephistót, vagy III. Richardot látták. A magyar színjátszás fejlődésének egyik legkiválóbb előmozdítója és reprezentánsa tévozott el Gyenes Lászlóval.

Bőrárgyárunk
kizárólagos
lerakata

Bőráruipari
R. T.

Str. Lucaciu
Hám János
utca 10.

Detail eladás. — Gyári en-gros árban.

Női és férfi divatkelméket

Bevezetési árak! Előnyös fizetési feltételek!

legszebb választékban és legelőnyösebb árakban vásárolhatunk

Friedmann Miklósnál

Mielőtt szükségletét beszerezné **KLEIN ELEK** dusan felszerelt posztó és okvetlenül tekintse **KLEIN ELEK** szövetáru raktárát

hol legolcsóbban vehet téli kabát, raglán és öltöny szövetet, Velurek tükör posztók, női costum szövetek, vásznak barketek gyári árakban. Tiszviselők és munkások 10 százalékos kedvezményben részesülnek. Városi bérpalota

Olcsó

Occasio

Árusítás

Cipő

Lei
295

árban

Lei
395

árban

Lei
495

TURUL cipőraktár

Satu-Mare P. Bratianu 12

Fratii Friedmannak
nem kell reklám!

A Fratii Friedmann
cég fogalom!

Nyomatott Weisz Sándor könyvnyomdájában Satu-Mare, Piata Bratianu 9.